

B e r e t n i n g
om
gasværkets, elektricitetsværkets og vandværkets
drift i regnskabsåret 1954/55.

Gasværket.

Driften:

Gasværket har i det forløbne driftsår været ude for en del besværligheder, som har givet sig tydeligt udslag i regnskabet. Kulleleverancerne til vinterforbruget blev betydeligt dyrere end man havde regnet med, bl. andet på grund af havnestrejken i England, og de stigende fragter medførte, at man med fordel kunne købe kullene hjem over København. Merudgiften til restindkøbene blev ca. 18.000 kr., og sygdom blandt personalet medførte en merudgift til lønninger på ca. 7.000 kroner. At underskudet ikke blev større end 21.500 kroner skyldes en merindtægt på ca. 4.000 kroner for salg af gas og biprodukter.

Maskinanlæg:

Der blev installeret en motordrevet tjærepumpe, der er i stand til at fylde en tankvogn med 5 tons rå tjære på mindre end en halv time. Dels er den nye pumpe meget arbejdsbesparende, og dels har den lettet afsætningen betydeligt, da det nu er vanskeligt at finde aftagere til tønneemballage.

Byrådet vedtog at opføre et nyt koksknuse- og sortereanlæg, da det gamle var fuldstændig udtjent, og støbningen af siloerne blev påbegyndt, men på grund af indtrædende frost måtte arbejdet udskydes, således at opførelsen ikke blev tilendebragt i indeværende driftsår.

Der blev foretaget nødvendige reparationer på renseskasserne, men disse er desværre så stærkt tærede, at en udskiftning er påkrævet snarest muligt. Desuden er kasserne for små til den nuværende produktion. Det har været nødvendigt at rense kasser hver uge, hvilket koster både arbejdskraft og myremalm. Andre gasværkers renseskasser kører fra 3 måneder til et halvt år uden rensning.

Gasbeholderne er over 50 år gamle og stærkt tærede, og de er desuden for små til den nuværende gasproduktion. Beholderrumfanget er ikke større end 1.000 m³, og det nødvendige rumfang for en økonomisk drift er mindst 2.000 m³. Da ovnen må tage alle større svingninger på nettet, går det ud over dens økonomi og levetid, og endvidere gør det det vanskeligt for betjeningspersonalet at holde gassens brændværdi konstant.

Ledningsnettet:

Ledningsnettet blev udvidet med 83 m 80 mm støbejernsrør i Markledet og 100 m 80 mm ledning i Rosenvej blev omlagt til 100 mm ledning og samtidig forlænget med 35 m.

Det kniber med at få gassen ud til forbrugerne under spidsbelastningen. Den 24. december målttes et tryktab på 35 mm fra gasværket til hovedgaden. Hovedledningen er en 125 mm ledning, men burde være mindst 200 mm. Der er tilsluttet 3 nye stikledninger.

Produktion:

Gasproduktionen var 512.150 m³ og hertil anvendtes 1.159 tons kul samt tilsætning af 200 m³ oliegas. Der er udsendt 512.350 m³ gas mod forrige år 496.460 m³, en stigning på 15.890 m³ eller 3,2 %. Gastabet i ledningsnettet udgjorde 65.602 m³ eller 12,8 %, hvilket kunne tyde på, at en del forbrugsmålere trænger til justering.

Koksproduktionen udgjorde 61,5 % af den afgassede kulmængde og var 15.673 hl. . Heraf er anvendt 6.338 hl. til underfyring på gasværket, svarende til 24,6 % af kulforbruget eller ca. 40 % af koksproduktionen.

Tjæreproduktionen har været ca. 65 tons rå tjære.

Elværket.

Driften:

Elektricitetsværkets 41. driftsår er forløbet tilfredsstillende, men ikke uden uheld. Jævnstrømmen har været afbrudt 8 gange, hvoraf de 5 gange skyldes svigtende strømtilførsel fra N.E.S.A. Den længste afbrydelse fandt sted om aftenen den 6. august og varede 40 minutter.

Maskinanlæg:

Ensretterne fik deres årligere eftersyn og da de fire små 150 amp. ensrettere ikke var i stand til at yde den effekt, som de er beregnet for, blev der foretaget en justering af drosselspolerne, således at de nu er i stand til at afgive 600 amp. sammenlagt.

Transformerstationen:

På grund af slagteriets udvidelse blev det nødvendigt at opføre en ny transformerstation. Stationen er anbragt i kælderetagen i slagteriets nye tilbygning og udført for max. 2 stk. 600 kvA transformere og højspændingsanlægget er kapslet. Endvidere påbegyndtes ombygningen af det tidligere fiskehus på havnen til transformerstation. Stationen er af samme type som slagteriets nye station.

Ledningsnettet:

Højspændingsnettet blev udvidet med 1.510 m 3 x 50 mm² kabel fra kloakpumpestationen over slagteriet til Dansk Vejmaterialfabrik i Oppe-Sundby. Højspændingsnettet omfatter herefter 5,6 km jordkabel og 0,7 km luftledning.

På grund af en fejl på højspændingskablet mellem K.T.A.S. og "Strømpefabrikken" måtte der i Frederiksborggade udskiftes 225 m af kablet.

Man har i det forløbne driftsår haft en del uheld på det gamle jævnstrømsnet. Hovedledningerne er faldet ned i Kirkegade, Tvarstræde, Højdevej, Kastaniealle, Frederiksborggade, Kocksvej og Jernbanegade. I hvert af disse tilfælde skyldes uheldene tæring af såvel ophæng som ledningskobber. Der blev foretaget reparation af midterophænget i Havnegade og et uheld blev hervod forhindret.

Ledningsføringen af fødeledningen over engen fra elværket til Roskildevej blev ændret på grund af opførelsen af gasværkets nye koksknuse- og sortereanlæg.

Ledningsnettet på Mariendalsvej og Hillerødvej blev omlagt til vekselstrøm og en ny ledning fra "Strømpefabrikken" til kvarteret ved Falkenborgvej-Markleddet blev oplagt med 4 x 50 mm² kobber. Desuden blev oplagt 4 x 25 mm² kobber på Skelvej i hele vejens længde og ledningerne på Maglehøjvej og Markleddet blev forlænget med henholdsvis 60 og 100 m.

Ledningsnettet i Tværstræde og Frederiksborggade måtte ændres på grund af den nye gennembrudsgades gennemføring.

Installationer og målere.

Der er udført 39 nye stikledninger til vekselstrøm og 6 til jævnstrøm. Tilgangen af målere har for vekselstrøm været 48 og jævnstrøm 19. Der er i årets løb tilmeldt værket 254 kw. i kraft/varmeinstallationer. 29 installationer er overgået til vekselstrøm.

Køb og salg af elektricitet.

Der er fra N.E.S.A. modtaget 3.737.560 kwh. mod sidste år 3.252.640 kwh., en stigning på 14,9 %. Det samlede salg var 3.351.430 kwh. mod sidste år 2.930.301 kwh., en stigning på 14,4 %. Det samlede tab i transformere, ensrettetere og eget ledningsnet udgjorde 386.130 kwh. eller 10,3 %, og værkets samlede nyttevirkning var 89,7%.

Værkets maximumbelastning indtraf den 6. december 1954 kl. 16.30 og udgjorde 1.100 kw. mod sidste år 1.000 kw. Største jævnstrømsbelastning indtraf den 16. december og udgjorde 950 amp., svarende til 460 kw. Største døgnbelastning indtraf den 29. november 1954 med 15.670 kwh. og mindste døgnbelastning den 7. juni 1954 med 4.180 kwh.

Vandværket.

Driften.

Det var med bekymring man på vandværket modtog det pragtfulde sommervejr, som maj måned bragte, og der blev straks sørget for havevandingsforbud. Situationen blev imidlertid katastrofal i begyndelsen af juni måned, da brønd og hus på boring nr. 7 pludselig sank, således at pumpe og pumpemotor hang på borerøret ca. 80 mm over deres fundamenter. Tilsyneladende er hele terrænet, der består af tørvejord, sunket, antagelig på grund af tørken. Der var ikke andet at gøre end standse boringen og foretage opgravning og pilotering af brønden og ledningen til filtrene.

Vejrguderne kom os imidlertid til hjælp ved at åbne for himlens sluser, og med boring nr. 3 som reserve klaredes situationen; dog ikke uden besvær, idet hårdpumpning på boring 3 medfører hurtigere tillukning af filtrene på grund af det større jernindhold i vandet, således at rensning må foretages tiere, og da filtrene er langsomme, måtte rensningen for at opretholde vandforsyningen om dagen foretages meget tidligt om morgenen eller om natten. Først den 28. september kunne boring nr. 7 igen gå ind i normal drift.

Boringerne.

Boringerne nr. 3 og nr. 5 blev forsynet med nye huse, således at de nu er

beskyttede mod vind og vejr og desuden lettere at tilse. Man besluttede at opgive pumpningen på boring nr. 2, da vandets indhold af klorforbindelser ikke har ændret sig ved uafbrudt pumpning gennem et helt år. Boringen må anses for ubrugelig.

I sagen vedrørende søndre vandværks forurening blev der afsagt en landvæsenskommissionskendelse, hvorefter Dansk Vejmateriale A/S blev pålagt at foretage visse foranstaltninger på fabrikens grund til forebyggelse af nedsivning af tjærestoffer i jordlagene.

Maskinanlæg.

Der blev ikke foretaget noget eftersyn på maskinanlægget, da vi er uden reserve og derfor løber en temmelig stor risiko ved at tage en enkelt enhed ud af driften. Motoren til Rosenvængets trykforøgeranlæg brændte sammen, og det kneb med vandforsyningen i de øverste lejligheder, medens motoren var til reparation.

Ledningsnettet.

Hovedledningen i Østergade ved Torvet knækkede den 30. november, men det lykkedes at få skaden udbedret samme dag. I Rosenvej blev ca. 100 m 80 mm ledning udskiftet med 100 mm og yderligere forlænget med 95 m til Rosenvængets afdeling II. Det sidste stykke blev lagt i hård frost, men forhåbentlig undgår man sætninger af ledningen. I Markleddet blev nedlagt 83 m 80 mm ledning.

Der blev tilsluttet 13 nye stikledninger.

Udpumpning og kraftforbrug.

Den samlede udpumpede vandmængde udgjorde 500.030 m³ mod forrige år 467.990 m³, en stigning på 32.040 m³ eller 6,85 %. Heraf har hovedværket leveret 346.350 m³ mod sidste år 323.730 m³, søndre vandværk 130.770 m³ mod 121.500 m³ og Engbæk vandværk 22.910 m³ mod 22.760 m³ sidste år. Stigningen falder på hovedvandværket og søndre vandværk.

Årets største døgnudsendelse var 2.040 m³ og indtraf den 24. februar 1955. Mindste døgnudsendelse indtraf den 26. december og var 800 m³.

Elektricitetsforbruget var 181.630 kwh eller 0,363 kwh pr. oppumpet m³ vand. Dette er en stigning i forhold til sidste år, da elektricitetsforbruget udgjorde 0,352 kwh. pr. oppumpet m³ vand.

De kommunale værker, den 15. oktober 1955.

V. Kirt Hansen